

Konsoliderad version av

Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2006:11) om taxametrar

Ändring införd: t.o.m. STAFS 2012:3

Författningen är upphävd den 20 april 2016 genom STAFS 2016:8

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter omfattar krav på och kontroll av taxametrar.

De tekniska kraven omfattar inte krav på distanssignalgeneratorer.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter används ord och begrepp i den betydelse som anges i 2 § Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument. Vidare gäller följande definitioner och ordförklaringar.

Taxameter	En anordning som tillsammans med en signalgenerator blir ett mätinstrument. Den mäter varaktighet och beräknar avståndet på basis av en signal som ges från en distanssignalgenerator. Den beräknar och visar också den färdavgift som skall betalas för transporten, baserad på den beräknade sträckan och den uppmätta färdtiden.
Tillsatsanordning	En anordning som kopplas till en taxameters gränssnitt t.ex. för utskrift av kvitton, fakturaunderlag, körpassrapporter och kontrollrapporter eller för avläsning av kort.
Färdavgift	Hela det belopp som skall betalas för en färd baserat på en fastställd grundavgift eller färdens sträcka eller varaktighet. I färdavgiften ingår inte tillägg för extra tjänster.
Brytpunktshastighet	Det hastighetsvärde som erhålls genom att timtaxan divideras med kilometertaxan.
Normal beräkningsmetod S (tillämpning av enkeltariff)	Avgiftsberäkning som grundas på tillämpning av timtaxan under brytpunkten och tillämpning av kilometertaxan över brytpunkten.

Normal beräkningsmetod D (tillämpning av summatariff)	Avgiftsberäkning som grundas på en kombination av timtaxan och kilometertaxan under hela färden.
Driftsinställning	Olika inställningar för taxameterens olika beräkningar. Driftsinställningarna kan särskiljas genom följande angivelser. "Ledig": Den inställning där avgiftsberäkningen är avstängd. "Upptagen": Den inställning där avgiftsberäkningen sker på grundval av en eventuell grundavgift och en taxa för den tillryggalagda sträckan eller tiden. "Stoppad": Den inställning där den avgift som skall betalas för färden anges och åtminstone den avgiftsberäkning som grundas på tid är fränkopplad.

Krav på taxametrar

3 § En taxameter skall uppfylla

1. tillämpliga krav i *bilaga I* till Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument samt
2. kraven i dessa föreskrifter, inklusive *bilagan* till dessa föreskrifter,

för att få sättas på marknaden eller tas i bruk.

4 § Kraven i 3 § innefattar även krav på elektromagnetisk tålighet. Avseende den elektromagnetiska störning som alstras finns krav i föreskrifter meddelade med stöd av lagen (1992:1512) om elektromagnetisk kompatibilitet.

Ibrukttagande och användning

5 § En taxameter skall, för att få tas i bruk och användas i taxitrafik enligt taxitrafiklagen (2012:211), vara konstruerad för de temperatur- och fuktförhållanden i vilka den avses användas. Som lägsta krav gäller att den skall vara konstruerad för kondenserande luftfuktighet och klara en övre temperaturgräns på 55 °C samt en undre temperaturgräns på - 25 °C. (STAFS 2012:3).

6 § För att en taxameter skall få användas i taxitrafik enligt taxitrafiklagen (2012:211) skall en tillsatsanordning vara kopplad till dess gränssnitt enligt vad som föreskrivs i SWEDAC:s föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2012:5) om tillsatsanordningar till taxametrar. Genom en skyddad inställning skall taxametern automatiskt hindras att fungera, om föreskrivna tillsatsanordningar saknas eller inte fungerar korrekt.

Bestämmelser i övrigt om användning av taxameterutrustningar finns i föreskrifter meddelade av Transportstyrelsen med stöd av 8 kap. 2 § taxitrafikförordningen (2012:238). (STAFS 2012:3).

Allmänna råd till första stycket: Taxameter och tillsatsanordning får byggas ihop med varandra. Gränssnittet mellan taxameter och tillsatsanordning får vara hårdvaru-

ler mjukvarubaserat. Tillsatsanordningens funktioner får helt eller delvis byggas in i taxametern. (STAFS 2012:3).

Standarder och normerande dokument

7 § En taxameter får förutsättas uppfylla kraven i 3 § till den del den uppfyller kraven i någon relevant standard eller normerande dokument enligt definitionerna av dessa begrepp i 2 § SWEDAC:s föreskrifter (2006:4) om mätinstrument. En sådan taxameter får förutsättas klara de miljökrav som anges i EG-typintyg, försäkran om överensstämmelse eller EG-intyg om konstruktionskontroll om den i relevant hänseende har tillverkats i enlighet med de tekniska lösningar som föreskrivs i en sådan relevant standard eller normerande dokument.

Allmänt råd: Hänvisningar till sådana standarder och normerande dokument som nämns i 7 § finns tillgängliga på SWEDAC:s webbplats, <www.swedac.se>.

Visning vid mässor m.m.

8 § Utan hinder av 3–6 § får en taxameter, som inte överensstämmer med bestämmelserna i dessa föreskrifter, visas på mässor och utställningar, vid demonstrationer och liknande. I sådana fall skall det tydligt och klart anges att den inte överensstämmer med bestämmelserna i dessa föreskrifter och att den inte får sättas på marknaden eller tas i bruk förrän den uppfyller kraven i dessa föreskrifter.

Bedömning av överensstämmelse

9 § För säkerställande av att kraven i 3–6 § är uppfyllda skall en taxameter genomgå bedömning av överensstämmelse. Tillverkaren kan därvid välja mellan förfarandena

1. B + F,
2. B + D eller
3. H1

som de beskrivs i *bilagorna B, D, F* och *H1* till Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument.

Allmänt råd: Bedömning av överensstämmelse av såväl taxameter som tillsatsanordning får göras i ett sammanhang och av ett och samma organ, förutsatt att det är såväl anmält som ackrediterat för uppgiften.

10 § Ett anmält organ, som medverkar vid bedömning av överensstämmelse, skall uppfylla kraven i *bilaga II* till Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument.

Bestämmelser i övrigt om anmälda organ finns i lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll. (STAFS 2012:3).

11 § Tillverkaren skall vid behov tillhandahålla det anmälda organet teknisk dokumentation för specifika instrument eller grupper av instrument i enlighet med tillämpliga delar av *bilaga III* till Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument.

Märkning

12 § En taxameter som genomgått bedömning av överensstämmelse enligt 9–11 §§ och befunnits uppfylla kraven i 3–6 § skall märkas i enlighet med *bilaga IV* till Styrelsens för ackreditering och teknisk kontroll föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument.

Om taxameter och tillsatsanordning har byggts ihop till en enhet, skall märkningen sättas på det gemensamma ytterhöljet.

Övrigt

13 § SWEDAC kan, i enskilda fall och om det finns särskilda skäl, medge undantag från tillämpningen av dessa föreskrifter. (*STAFS 2009:14*).

-
1. Denna författning träder i kraft den 30 oktober 2006.
 2. Utan hinder av denna författning får en taxameter släppas ut på marknaden och tas i bruk även om den inte uppfyller kraven i 3–6 §, förutsatt att den uppfyller kraven i Vägverkets föreskrifter (VVFS 1999:177) om taxitrafik. Detta undantag gäller endast så länge som taxameterens typgodkännande är giltigt och taxametern omfattas av ett gällande beslut om märkningstillstånd, dock i vart fall inte längre än till den 30 oktober 2016. (*STAFS 2006:18*).

STAFS 2009:14

Denna författning träder i kraft den 1 juli 2009.

STAFS 2012:3

Denna författning träder i kraft den 1 oktober 2012.

Bilaga

Särskilda krav på taxametrar

KONSTRUKTIONSKRAV

1. Taxametern skall vara konstruerad så att den mäter färdsträckan och färdens varaktighet.
2. Taxametern skall vara konstruerad så att den beräknar och visar avgiftens storlek. Taxametern skall även vara konstruerad så att den slutliga avgiften för färdens visas i driftsinställningen "Stoppad".
3. En taxameter skall kunna tillämpa de normala beräkningsmetoderna S och D. Det skall vara möjligt att välja mellan beräkningsmetoderna med en skyddad inställning.
4. En taxameter skall kunna visa följande uppgifter genom ett eller flera lämpliga skyddade gränssnitt.
 - Driftsinställning: "Ledig", "Upptagen" eller "Stoppad".
 - Ackumuleringsuppgifter enligt punkt 15.1.
 - Allmän information: konstanten för distanssignalgeneratoren, skyddsdatum, taxiidentifikation, realtid, tariffidentifikation.
 - Information om färdavgiften för en transport: totalbelopp, färdavgift, beräkning av färdavgiften, tilläggsavgift, datum, starttid, sluttid, färdsträcka.
 - Tariffinformation: tariffparametrar.
5. Vid behov skall det vara möjligt att ställa in taxametern för konstanten för distanssignalgeneratoren som skall vara ansluten och att skydda denna inställning.

SPECIFICERADE DRIFTSFÖRHÅLLANDEN

- 6.1 Den mekaniska miljöklassen som tillämpas är M3 så som denna klass definieras i avsnitt 1.3.2 a) i *bilaga I* till SWEDAC:s föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument.
- 6.2 Tillverkaren skall ange de specificerade driftsförhållandena för instrumentet, särskilt:
 - ett minsta temperaturområde på 80 °C för den klimatmässiga miljön,
 - de gränser för likströmsförsörjningen som instrumentet har konstruerats för.

STÖRSTA TILLÅTNA FEL

7. Största tillåtna fel är med undantag av de fel som beror på att taxametern används i en taxi:
- För tid som förflutit: $\pm 0,1 \%$
minsta värde på största tillåtna fel: 0,2s
 - För tillryggalagd sträcka: $\pm 0,2 \%$
minsta värde på största tillåtna fel: 4 m
 - För beräkning av färdavgiften: $\pm 0,1 \%$
minimum, inklusive avrundning: motsvarande den minsta siffran i avgiftsangivelsen.

TILLÅTEN EFFEKT AV STÖRNINGAR

8. **Elektromagnetisk tålighet**
- 8.1 Tillämplig elektromagnetisk klass är E3 så som denna klass definieras i avsnitt 1.3.3 a) i *bilaga 1* till SWEDAC:s föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument.
- 8.2 De största tillåtna fel som anges i punkt 7 skall även gälla i närvaro av elektromagnetiska störningar.

STRÖMFÖRSÖRJNINGSFEL

9. Om strömförsörjningen sjunker till ett värde som underskrider den undre driftsgräns som tillverkaren angett, skall taxametern
- fortsätta att fungera korrekt eller återta sin korrekta funktion utan att ha förlorat några uppgifter som var lagrade i det ögonblick då strömförsörjningsfelet uppstod om felet är tillfälligt, dvs. under förutsättning att motorn startas igen,
 - avbryta den befintliga mätningen och återgå till "Ledig"-läget om strömförsörjningen är ur funktion en längre period.

ÖVRIGA KRAV

10. Villkoren för kompatibilitet mellan taxametern och distanssignalgeneratorm skall anges av tillverkaren av taxametern.
11. Om det är en tilläggskostnad för en extra tjänst som förs in av föraren manuellt, skall denna inte vara medräknad i den visade färdavgiften. Taxametern kan emellertid i sådant fall tillfälligt visa hela färdavgiften inklusive tilläggskostnaden.

12. Om avgiften beräknas enligt beräkningsmetod D får en taxameter vara försedd med ett extra visningsläge där endast tillryggalagd sträcka och färdens varaktighet visas i realtid.
13. Alla värden som visas för passageraren skall kunna identifieras på lämpligt sätt. Dessa värden liksom deras identifiering skall vara tydligt läsbara i dagsljus och nattetid.
- 14.1 Om den färdavgift som skall betalas eller de åtgärder som skall vidtas mot bedräglig användning påverkas genom att föraren väljer bland färdiga inställningar eller genom fri datainmatning, skall det vara möjligt att skydda instrumentets inställningar och inmatade data.
- 14.2 De skyddsmöjligheter som finns i en taxameter skall vara sådana att det är möjligt att separat skydda inställningarna.
- 14.3 Bestämmelserna i punkt 8.3 i *bilaga I* till SWEDAC:s föreskrifter (STAFS 2006:4) om mätinstrument skall också tillämpas på tarifferna.
- 15.1 En taxameter skall vara försedd med ackumuleringsregister som inte går att nollställa för följande värden.
- Taxins totala färdsträcka.
 - Den totala färdsträckan när taxitjänsten togs i anspråk.
 - Det totala antalet körningar.
 - Det totala belopp som påförts som tilläggsavgifter.
 - Det totala belopp som påförts som färdavgifter.
- De ackumulerade värdena skall inkludera de värden som lagrats enligt kravet i punkt 9 under strömförsörjningsbortfall.
- 15.2 Om strömförsörjningen till en taxameter kopplas bort, skall de ackumulerade värdena kunna lagras i ett år så att värdena från taxametern kan avläsas till ett annat medium.
- 15.3 Lämpliga åtgärder skall vidtas för att hindra att de ackumulerade värdena visas för att vilseleda passagerarna.
16. Taxorna får ändras automatiskt med beaktande av
- färdens längd,
 - färdens varaktighet,
 - tidpunkt på dygnet,
 - datum,
 - veckodag.

17. Om taxins utrustning är viktig för att taxametern skall fungera korrekt, skall taxametern vara försedd med anordningar som skyddar taxameteranslutning till den taxi som den är installerad i.
18. För att taxametern skall kunna testas efter installationen skall den vara utrustad med möjligheten att separat testa med vilken noggrannhet tiden och sträckan kan mätas och beräkningarna kan ske.
19. Taxametern och tillverkarens installationsanvisningar skall vara så utformade att, om taxametern installerats enligt tillverkarens anvisningar, det är näst intill omöjligt att i bedrägerisynft gör ändringar i den mätsignal som representerar den tillryggalagda sträckan.
20. Det allmänna väsentliga kravet som behandlar bedräglig användning skall uppfyllas på ett sådant sätt att kundens, förarens och hans arbetsgivares samt skattemyndigheternas intressen skyddas.
21. En taxameter skall vara konstruerad så att den utan justering håller sig inom det största tillåtna felet under ett års normal användning.
22. Taxametern skall vara utrustad med en realtidsklocka som visar tid och datum och en eller båda används för automatisk ändring av taxorna. Kraven på en realtidsklocka är följande.
 - Tidsangivelserna skall ha en noggrannhet på 0,02 %.
 - Det skall inte vara möjligt att korrigera klockan mer än 2 minuter per vecka. Korrigering för sommar- och vintertid skall utföras automatiskt.
 - Korrigering, automatiskt eller manuellt, under en färd skall inte kunna göras.
23. För värdena på tillryggalagd sträcka och den tid som förflutit skall, när de visas eller skrivs ut i enlighet med dessa föreskrifter, följande måttenheter användas.

Tillryggalagd sträcka:

 - kilometer.

Tid som förflutit:

 - Sekunder, minuter eller timmar som det kan vara lämpligt att beakta med hänsyn till den upplösning som krävs och behovet av att undvika missförstånd.